

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 29/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle verotusta koskevaa ennakkopäätösvalitusta, verotusmenettelyä ja muutoksenhakua verotuksessa koskeviksi säännöksiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle verotusta koskevaa ennakkopäätösvalitusta, verotusmenettelyä ja muutoksenhakua verotuksessa koskeviksi säännöksiksi (HE 76/2012 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Marja Niiranen ja ylitarkastaja Timo Annala, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Arja Manner, oikeusministeriö
- veroyliasiamies Timo Räbinä ja ylitarkastaja Elena Vigren, Verohallinto
- veroasiantuntija, VT Mika Jokinen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- hallinto-oikeustuomari Tero Leskinen, Helsingin hallinto-oikeus

- puheenjohtaja, HTM Alpo Salonen, HTM-tilintarkastajat ry
- ylituomari Heikki Jukarainen, Hämeenlinnan hallinto-oikeus
- OTK Vesa-Pekka Nuotio, KPMG Oy edustuen KHT-yhdistys ry:tä
- kirkkoneuvos Pirjo Pihlaja, Kirkkohallitus
- presidentti Pekka Vihervuori ja hallintoneuvos Esa Aalto, korkein hallinto-oikeus
- veroasiantuntija Jukka Hakola, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Anna Lundén, Suomen Yrittäjät ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Akava ry
- Kansaneläkelaitos
- Keskuskauppakamari
- Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- Suomen Taloushallintoliitto ry
- Suomen Yrittäjät ry
- Suomen Veroasiantuntijat ry
- valtiovarainministeriö
- Veronmaksajain Keskusliitto.

Lisäksi Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen ortodoksinen kirkkohallitus ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa sekä perintö- ja lahja-verotuksessa mahdollistettaisiin ennakkopäätösvalituksen tekeminen oikaisuvaatimusmenettelyssä annetusta verotuksen oikaisulautakunnan päätöksestä suoraan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Asian käsittely ennakkopäätösvalituksena edellyttäisi korkeimman hallinto-oikeuden antamaa valituslupaa. Korkein hallinto-oikeus voisi myöntää valitusluvan vain ennakkopäätösperusteella. Valitusluvan edellyttäminen varmistaisi sen, että vain tärkeimmät laintulkintaa koskevat asiat voisivat tulla suoraan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Menettely edellyttäisi myös sitä, että muutoksenhakijan vastapuoli antaisi suostumuksensa asian käsittelyyn ennakkopäätösvalituksena.

Ennakkopäätösvalitus täydentäisi periaatteellisesti merkittävällä tavalla verotuksen jälkikäteistä oikeusturvajärjestelmää. Ennakkopäätösvalitusta koskeva menettely olisi poikkeuksellista, ja kyseessä tulisi olla ennakkopäätösluonteinen selkeän oikeuskysymyksen sisältävä tapaus, johon annettavalla ratkaisulla olisi huomattava merkitys verotus- tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden näkökulmasta. Se nopeuttaisi laintulkintaa koskevan oikeuskäytännön syntymistä ja edistäisi verotuksen ennakoitavuutta, yhtenäisyyttä ja oikeusvarmuutta. Menettelyllä tavoitellaan vastaavia etuja kuin yleisissä tuomioistuimissa käyttöön otetussa ennakkopäätösvalitusmenettelyssä.

Verotuksen ennakkollista oikeusturvajärjestelmää ehdotetaan yhtenäistettäväksi siten, että tuloverotuksen ennakkotietomenettely korvattaisiin ennakkoratkaisumenettelyllä. Verohallinnon antamat tuloverotuksen ennakkoratkaisut säädettäisiin valituskelpoisiksi samalla tavoin kuin muut Verohallinnon antamat ennakkoratkaisut. Valitus tehtäisiin hallinto-oikeudelle ja muutoksenhaku vastaisi muutoinkin muiden Verohallinnon ennakkoratkaisujen menettelyjä. Samalla kaikkiin Verohallinnon antamiin ennakkoratkaisuihin sisällytettäisiin menettely, jossa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö voisi jo

valitusajan kuluessa sitovasti ilmoittaa muutoksenhakuoikeutensa käyttämättä jättämisestä.

Arvonlisäverotuksessa, varainsiirtoverotuksessa ja arpajaisverotuksessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön menettely, joka siirtäisi prosessin johdon nykyistä selkeämmin hallinto-oikeudelle. Verohallinto käsittelee kaikki verovelvollisen tekemät valitukset oikaisuasioina. Jos Verohallinto hyväksyisi valituksessa esitetyn vaatimuksen kokonaan, valitus raukeaisi. Siltä osin kuin verovelvollisen valituksessaan esittämä vaatimus ei antaisi aiheutta päätöksen oikaisemiseen, Verohallinnon tulisi antaa valituksen johdosta lausuntonsa ja siirtää valitus tältä osin hallinto-oikeudelle käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus johtaisi muutoksenhakuprosessia siirron jälkeen vastaavasti kuin muissakin verovalitusasioissa.

Myös eräisiin muihin verotuksen muutoksenhakumenettelyihin ehdotetaan yhtenäistäviä ja selkeyttäviä muutoksia. Esityksessä ehdotetaan valituslupajärjestelmän laajentamista niihin veroasioihin, joissa muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei nykyisin ole luvanvaraista. Tällaisia asiaryhmiä ovat eräät hakemusasiat, kuten tappioiden vähentämistä koskevat poikkeuslupa-asiat sekä sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevat päätökset. Lisäksi esityksessä ehdotetaan ensiasteen muutoksenhakusäännösten lisäämistä eräisiin veroasioihin. Tuloverotuksen muutoksenhakusäännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että päätöksen arvioverotusten kumoamisesta voisi tehdä myös Verohallinto. Muutoksenhakua koskeva erityissäännös, jonka mukaan Konserniverokeskuksen tekemästä verotuspäätöksestä valitetaan Helsingin hallinto-oikeudelle, ehdotetaan kumottavaksi.

Valitusvaiheeseen liittyviä kuulemismenettelyjä yhtenäistettäisiin. Päätöksen tehneen Verohallinnon yksikön kuulemista ei lähtökohtaisesti edellytettäisi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että hallintotuomioistuin voisi kaikissa verotukseen liittyvissä asioissa ratkaista valituksen Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköä kuulematta, jos veron määrä voi verovelvollisen vali-

tuksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä. Vastaavasti verotuksen oikaisulautakunta voisi ratkaista puheenjohtajan ja yhden jäsenen kokoonpanossa sellaisen asian, jossa veron määrä voisi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa.

Esityksessä ehdotetaan verosta vapauttamista koskevien säännösten muuttamista siten, että Verohallinnon tehtävälleen kuuluvat verosta vapauttamista koskevat säännökset lisättäisiin veronkantolakiin ja verotililakiin. Erillislakien säännökset kumottaisiin. Verohallinto ratkaisisi verosta vapauttamista koskevat hakemusasiat, kuitenkin siten, että kunta ratkaisisi kunnallisverosta tai kiinteistöverosta vapauttamista koskevat asiat, jos kunta pidättää ratkaisuvallan itselleen. Kunnan ratkaisuvallalta olisi voimassa kolme kalenterivuotta kerrallaan. Tuona aikana kunta ratkaisisi kaikki kunnallisveroa tai kiinteistöveroa koskevat asiat.

Seurakunnan asema verosta vapauttamista koskevassa menettelyssä säilyisi ennallaan. Myös Tullihallituksen mahdollisuus veron huojentamiseen säilyisi nykyisellään. Autoverotuksessa Verohallinnon sijasta Liikenteen turvallisuusvirasto ratkaisisi autoveron vapauttamista ja lykkäämistä koskevan asian niissä tapauksissa, joissa se on määrännyt veron.

Esityksessä ehdotetaan, että Verohallinnon kantamien verojen ja maksujen lykkäystä sekä maksujärjestelyä koskevat säännökset yhdistettäisiin. Lykkäysmenettelyn asemesta sovellettaisiin maksujärjestelyä, josta säädetään nykyisin veronkantolaissa erikoisperintätoimena. Erillis-

lakien säännökset lykkäysmenettelystä kumottaisiin, ja veronkantolakiin lisättäisiin säännökset edellytyksistä, joiden mukaisesti Verohallinto harkitsisi maksujärjestelyyn ryhtymistä.

Myöhästymismaksua ehdotetaan lievennettäväksi. Verotililaissa säädetty myöhästymismaksu laskettaisiin 15 prosentin vuotuisen korkokannan mukaisesti, ja sen enimmäismäärä verolajilta olisi 15 prosenttia myöhässä ilmoitetun maksettavan veron määrästä, kuitenkin enintään 15 000 euroa. Työnantajan sosiaaliturvamaksun palautusmenettely säädettäisiin vastaamaan muita verotililain soveltamisalaan kuuluvia veroja. Verotililakiin ja arvonlisäverolakiin lisättäisiin säännös lain nojalla annettavan päätöksen vähimmäissisällöstä.

Verohallinnosta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Verohallinto voisi siirtää rutiiniluonteisia avustavia tukitehtäviä yksityiselle taholle. Lisäksi ehdotetaan, että valtiovarainministeriöllä olisi oikeus Verohallinnon sijasta käyttää puhevaltaa yleisissä tuomioistuimissa periaatteellisesti merkittävässä, Euroopan unionin oikeuden tulkintaan liittyvässä asiassa.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta. Ennakkopäätösvalitusta koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan vuoden 2014 alusta. Verohallinnon pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksia ja Verohallinnon avustavien tehtävien siirtoa koskevat muutokset ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian. Esitys sisältää eräiden muutosten soveltamista koskevia siirtymäsäännöksiä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä vähäisin muutoksin.

Johdanto

Hallituksen esityksen saama päähuomio on kohdistunut uuteen *ennakkopäätösvalitusmenet-*

telyyn, jossa hallinto-oikeus voitaisiin ohittaa verovalitusprosessissa eräin tarkoin edellytyksin. Valitus voisi siis edetä suoraan verotuksen oikaisulautakunnasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos asianosaiset antavat siihen suostumuksensa ja korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ennakkopäätösperusteella.

Uutta menettelyä on tarkoitus soveltaa vuoden 2014 alusta tuloverotuksessa, perintö- ja lahjaverotuksessa sekä kiinteistöverotuksessa, joissa ensimmäisenä muutoksenhakuasteena toimii verotuksen oikaisulautakunta.

Valiokunta käsittelee ehdotusta jäljempänä erikseen.

Esitykseen sisältyvä toinen oikeusturvan kannalta merkityksellinen ehdotus koskee tuloverotuksen ennakkotietoja, jotka olisivat vastaisuudessa valituskelpoisia ennakkoratkaisuja. Ehdotettu muutos on osoittautunut käytännössä tarpeelliseksi ja saanut varauksettoman vastaanoton myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Se on perusteltu ja kannatettava myös valiokunnan mielestä.

Esityksessä on näiden periaatteellisten kysymysten lisäksi useita muutosehdotuksia, joiden tarkoituksena on lähinnä yhtenäistää ja yksinkertaistaa sääntelyä. Kysymys on osin myös hajanaisien säännösten kokoamisesta yhteen, kuten veronhuojennusta tai maksujärjestelyä koskevilla asioilla. Näillä ehdotuksilla voidaan valiokunnan mielestä parantaa sääntelyn johdonmukaisuutta ja menettelyn tehokkuutta. Niillä ei ole myöskään mainittavia taloudellisia vaikutuksia. Esitys on siten näiltä osin lähtökohtaisesti perusteltu ja kannatettava.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta on arvioinut esitystä siltä osin, kuin se koskee ennakkopäätösvalitusta tai Verohallinnon oikeutta siirtää avustavia tehtäviä yksityiselle taholle. Lakiehdotukset voidaan käsitellä lausunnon mukaan tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ennakkopäätösvalitus. Valiokunta on tarkastellut ennakkopäätösvalitusta perustuslain oikeusturvaa sekä tuomioistuinten asemaa koskevien säännösten kannalta. Se on myös verrannut ehdotettua menettelyä yleisten tuomioistuinten puolella käytössä olevaan ennakkopäätösvalitusmenettelyyn.

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että ennakkopäätösvalitus otetaan käyttöön vain asioissa, joissa muutoksenhaun ensimmäisenä

vaiheena on oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle. Oikaisulautakunta ei ole tuomioistuin, eikä sen toiminta ole lainkäyttöä. Se on kuitenkin asiantuntijaelin, joka käsittelee asian niin, että oikeusturvanäkökohdat tulevat yleensä huomioon otetuiksi jo oikaisumenettelyvaiheessa. Jos näin ei ole, korkeimmalla hallinto-oikeudella on valiokunnan mielestä mahdollisuus ehdotetun sääntelyn estämättä jättää valituslupa myöntämättä myös sillä perusteella, että asia ei sovellu puutteellisen selvityksen vuoksi ennakkopäätökseksi.

Valiokunta on pitänyt oikeusturvan saatavuuden ja erityisesti muutoksenhakuoikeuden kannalta merkittävänä sitä, että verovelvollinen saa asiansa tuomioistuimen käsittelyyn siinäkin tapauksessa, ettei korkein hallinto-oikeus myönnä ennakkopäätösvalituslupaa. Lisäksi ennakkopäätösvalitus edellyttää verovelvollisen nimenomaista suostumusta, joten asiaa ei voida ratkaista yhdessä tuomioistuinaasteessa vastoin tämän tahtoa.

Tällä tavoin oikeusturvan takaava ja käyttöasteeltaan rajoitettu menettely ei muodostu valiokunnan mielestä *perustuslain 21 §:n kannalta* ongelmalliseksi.

Valiokunta on todennut lisäksi, että ennakkopäätösvalitusmenettelyllä pyritään saamaan mahdollisimman nopeasti korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu suurta verovelvollisjoukkoa koskevaan asiaan ja edistämään näin perus- ja ihmisoikeuksien kannalta tärkeitä päämääriä, kuten oikeusvarmuutta ja oikeudenkäyntien joutuisuutta. Luvan myöntäminen on korkeimman hallinto-oikeuden harkinnassa. Lisäksi korkein hallinto-oikeus toimii jo nykyisin ensimmäisenä muutoksenhaun tuomioistuinaasteena eräissä asioissa. Kysymys on kaiken kaikkiaan valiokunnan mielestä sellaisesta vähäisestä poikkeuksesta tavanomaiseen hallintolainkäyttöasioiden kaksiaasteiseen tuomioistuinjärjestelmään, että sääntely voidaan myös *lainkäyttöä koskevien perustuslain säännösten näkökulmasta* toteuttaa tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Lausunnossa on tarkasteltu lopuksi ennakkopäätösvalitukseen liittyvän osapuolten suostu-

muksen merkitystä. Suostumusmenettely merkitsee viime kädessä sitä, että korkein hallinto-oikeus voi ottaa asian käsiteltäväkseen vain, jos viranomainen on suostunut siihen. Valiokunta on pitänyt tätä lähtökohtaisesti arveluttavana, kun otetaan huomioon perustuslain valtiollisten tehtävien jaon perusteet sekä korkeimman hallinto-oikeuden asema riippumattomana ja ylintä tuomiovaltaa käyttävänä tuomioistuimena. Verovelvollisen kannalta säännös merkitsee rajoitusta perustuslaissa turvattuun oikeuteen saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Valiokunta ei pidä kuitenkaan suostumusmenettelyäkään ehdotetun kaltaisena perustuslain vastaisena. Suostumuksen epääminen ennakkopäätösvalitusvaiheessa ei estä saman asian ottamista käsiteltäväksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa hallinto-oikeuskäsittelyn jälkeen. Verovelvollinen menettää puolestaan vain mahdollisuuden saada asia korkeimpaan hallinto-oikeuteen nopeutetussa menettelyssä. Valiokunta on pitänyt kuitenkin valtiosääntöoikeudellisista syistä perustellumpana säätää asiasta siten, että verovelvollinen voi hakea ennakkopäätösvalitusta koskevaa lupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta ilman viranomaisen suostumusta.

Verohallinnon avustavien tehtävien siirto yksityiselle. Valiokunta on pitänyt Verohallinnosta annetun lain uudessa 2 b §:ssä mainittujen teknisten tehtävien siirtoa tarkoituksenmukaisena. Sääntely täyttää myös muutoin perustuslakivaliokunnan käytännössä tämänkaltaiselle tehtävien siirrolle asetetut vaatimukset.

Valtiovarainvaliokunnan kannanotto

Valiokunta käsittelee seuraavassa ennakkopäätösvalitusta ja sen jälkeen eräitä yksittäiskysymyksiä, jotka ovat nousseet esille valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Valiokunta ehdottaa lisäksi eräitä vähäisiä muutosehdotuksia. Niitä on perusteltu lyhyesti yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Ennakkopäätösvalitus

Ehdotus uudesta ennakkopäätösvalituksesta on otettu vastaan valiokunnan asiantuntijakuulemisessa osin ristiriitaisesti. Sinänsä tarve saada nykyistä nopeammin ratkaisu periaatteellisesti tärkeisiin kysymyksiin on yleisesti tunnustettu. Käsitteet jakautuvat, kun kysymys on niistä keinoista, joilla tähän tavoitteeseen päästään. Esitetyt huomiot ovat periaatteellisia, eivät niinkään menettelyn yksityiskohtiin paneutuvia. Valiokunta keskittyy käsittelemään sen vuoksi pääosin esityksen yleistä hyväksyttävyyttä ja menettelyn pääpiirteitä.

Oikeuslaitoksen kanta. Korkein hallinto-oikeus sekä valiokunnan kuulemat muut hallintotuomioistuimet ovat vastustaneet ehdotusta yksimielisesti. Keskeisin peruste on se, että korkein hallinto-oikeus olisi ennakkopäätösvalituksissa ensimmäinen ja viimeinen oikeusaste, joka käsittelee asiaa. Vertailu yleisiin tuomioistuihin ei ole sen vuoksi käypä. Lisäksi hallintolainkäytön järjestelmää ei ylipäänsäkään ole syytä kehittää suuntaan, jossa korkein hallinto-oikeus toimisi nykyistä laajemmin ensimmäisenä tuomioistuinasteena. Esitykselle ei ole osoitettu myöskään kansainvälisesti vertailukelpoista tarvetta eikä järjestämistapaa.

Kysymys on myös tuomioistuinten autonomiasta; kun ennakkopäätösvalitus edellyttää osapuolten suostumusta, Verohallinnon rooli ikään kuin tuomioistuintoimintaa ohjaavana tahona nousisi korkeimman hallinto-oikeuden mielestä häiritsevästi esiin. Lisäksi hallinto-oikeuden olisi vaikea arvioida sille siirtyvää asiaa vapaasti ja ilman ennakkokäsityksiä silloin, kun ennakkopäätösperusteella tehty valituslupahakemus on hylätty.

Ehdotettu menettely merkitsee kaikkiaan huomattavaa poikkeusta hallintolainkäyttöjärjestelmässä. Muutoksenhakujärjestelmä tulisi pysyttää mahdollisimman selvänä ja yksinkertaisena. Hallintoprosessin kaksivaiheisuus vahvistaa lisäksi etenkin verovelvollisen oikeusturvaa ja auttaa tarkentamaan käsiteltävänä olevaa oikeuskysymystä.

Muut kannanotot. Pääosa verovelvollisia edustavista tahoista on kannattanut ennakkopäätösvalitusmahdollisuutta joko esitetyssä muodossa tai niin, että ohitettava taho on verotuksen oikaisulautakunta. Perusteena on yleinen ja kiistaton tarve saada ennakkopäätösluonteinen oikeuskysymys ratkaistuksi nykyistä nopeammin.

Verovelvollisen oikeusturva riippuu tällä hetkellä ratkaisevasti siitä, missä vaiheessa ennakkopäätösluonteinen asia tunnistetaan. Jos se huomataan vasta oikeustoimen jälkeen tai verovuoden päätyttyä, ennakkollisia oikeusturvakeinoja ei voida enää käyttää. Jäljellä on näin vain pitkä jälkikäteen muutoksenhakutie, jonka kesto on useita vuosia. — Esityksessä tämän ajan on arvioitu voivan lyhentyä jopa 1,5 vuodella.

Kysymys on myös verovelvolliselle aiheutuvista prosessikustannuksista; moniportainen muutoksenhaku aiheuttaa huomattavasti suuremmat kustannukset kuin ennakkoratkaisun hakua koskeva prosessi. Tämä saattaa muodostua verovelvolliselle ratkaisevaksi esteeksi silloinkin, kun kysymys on ennakkopäätösluonteisesta seikasta.

Osa kuulluista tahoista on taas vastustanut esitystä ja katsonut, että tavoitteet voidaan saavuttaa muilla keinoin. Ongelmaksi muodostuu myös samaa aihealuetta koskevien valitusten eteneminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen eri tahtiin. Juttuja ei voida silloin sarjoittaa nykyiseen tapaan ja saada näin riittävän laajaa näkökulmaa pyydettyyn ennakkopäätöskysymykseen.

Valiokunnan kanta. Valtiovarainvaliokunta nojautuu kannanotossaan perustuslakivaliokunnan lausuntoon, joskin niin, ettei suostumusmenettelyyn esitetä lausunnossa suositeltua muutosta. Tämä tarkennus on tarpeen, jotta menettely säilyy käytännössä hallittavana ja varsinaisen tarkoituksensa mukaisena. Ilman Veronsaajan oikeudenvallontayksikön arviota ja siihen perustuvaa suostumusta tapausjoukko voi muodostua korkeimman hallinto-oikeuden kannalta niin lukumäärältään kuin aiheiltaan hallitsemattomaksi. Muutos ei ole tämän vuoksi perusteltu.

Valiokunta pitää tätä näkökantaa käytännössä varsin selvänä.

Ennakkopäätösvalitusmenettely on asetettu perustuslakivaliokunnan lausunnossa kaikkiaan oikeaan mittasuhteeseen hallinto-oikeudellisessa oikeusturvajärjestelmässä. Lausunto vastaa kattavasti myös tuomioistuinlaitoksen esittämään periaatteelliseen kritiikkiin, jota ei ole sen vuoksi tarvetta arvioida tässä enää erikseen.

Olennaista on, että kysymys on nimenomaan ennakkopäätösarvoa omaavista oikeuskysymyksistä, joiden ratkaisu kuuluu nimenomaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valiokunta katsoo lisäksi, että korkeimmalla hallinto-oikeudella oleva ehdoton harkintavalta takaa sen, ettei valituslupaa myönnetä perusteettomasti. Kuvavaa on, että korkein hallinto-oikeus myöntää Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle valitusluvan vuosittain vain noin 30—50 prosentissa oikeudenvallontayksikön tekemistä valituslupahakemuksista. Valiokunta pitää epäilyä häiritsevistä ohjausvaikutuksesta myös tähän nähden aiheettomana.

Valiokunta ei puolla myöskään ehdotusta, jonka mukaan ennakkopäätösvalituksella voitaisiin ohittaa hallinto-oikeuden sijasta verotuksen oikaisulautakunta. Syyt ovat pitkälti samat kuin edellä. Vaikka vaihtoehtoiseen ehdotukseen sisältyy myös Veronsaajan oikeudenvallontayksikön suostumus, ennakkopäätösvalituksen perusta ei ole riittävän yksiselitteinen. Menettely edellyttää välttämättä, että oikeuskysymykset on yksilöity riidattomasti ja niihin on saatu ensivaiheen perusteltu päätös. Tämä toteutuu vasta oikaisulautakuntavaiheessa. Myös korkein hallinto-oikeus on yhtynyt tähän näkemykseen.

Hallituksen esityksen mukainen malli saa käytännön lisäarvoa myös siitä, että oikaisulautakunta muuttuu yhdeksi, koko maan kattavaksi toimielimeksi ensi vuoden alusta. Se antaa hyvät mahdollisuudet viedä erikoistumista vielä nykyistä pidemmälle, niin kuin tarkoitus on. Asiota keskittämällä voidaan parantaa ratkaisujen edustavuutta ja yhdenmukaisuutta vielä nykyisestä.

Asian arvioinnissa on syytä kiinnittää huomiota lopuksi myös vireillä oleviin yleisiin muu-

toksenhakujärjestelmän kehittämistarpeisiin. Hallitusohjelmassa on sovittu mm. oikaisusäänöksiä koskevasta uudistushankkeesta, joka on parhaillaan vireillä oikeusministeriössä. Tarkoituksena on laajentaa erillisen oikaisuvaatimuksen käyttöalaa uusiin asiaryhmiin. Oikaisuvaatimusmenettelyä voidaan pitää tähän nähden tarkoituksenmukaisena ensivaiheena myös verotuksessa. Parhaillaan selvitetään lisäksi mahdollisuutta laajentaa menettelyä myös välillisen verotuksen puolelle.

Merkitystä on myös ns. *viivästyshyvityksellä*, jonka käyttöalaa on tarkoitus laajentaa koskemaan myös yleisiä hallintotuomioistuimia. Tätä koskeva lakiesitys on parhaillaan käsiteltävänä eduskunnassa (HE 85/2012 vp). Esityksen tarkoituksena on antaa asianosaiselle oikeussuojaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen edellyttämällä tehokkaalla kansallisella oikeussuojakeinolla silloin, kun hallintoasiaa koskeva oikeudenkäynti viivästyy. Asianosaisella olisi oikeus saada silloin valtion varoista kohtuullinen hyvitys.

Kysymys on siis kaikkiaan yleisesti tunnustetusta tarpeesta tehostaa toimintaa ja virtaviivaistaa menettelyjä sillä tavoin, että oikeusturvasta voidaan huolehtia ajan vaatimusten mukaisesti¹. Valiokunta pitää esitystä myös näiden yleisten näkökohtien valossa kannatettavana.

Muut muutokset

Esitys sisältää edellä todetuin tavoin ennakkopäätösvalituksen lisäksi useita muita muutosehdotuksia, jotka koskevat sekä muutoksenhaku- että verotusmenettelyä. Niiden tarkoitus on lähinnä yhtenäistää lainsäädäntöä ja yksinkertaistaa menettelyä silloin, kun se on oikeusturvaa vaarantamatta mahdollista. Kysymys on

¹ Verohallinto on sekin linjannut tavoitetilaa 2.10.2012 päivätysasiakirjassaan, joka liittyy kiinteästi vireillä olevaan valmisohjelmistohankkeeseen. Asiakirjassa linjataan toiminnan kehittämisen edellyttämiä muutoksia. Ne koskevat varsinaisen verotustoimen lisäksi mm. kattavaa verotilijärjestelmää, korkojen ja sanktioiden yhdenmukaisuutta sekä muutosverotusta koskevia menettelysäännöksiä. Pyrkimyksenä on saada kaikkiin verolajeihin oikaisulautakuntakäsittely ja ulottaa tässä esityksessä ehdotettu ohitusmenettely kaikkiin verolajeihin.

siis pitkälti lainsäädännöllisestä huoltotoimesta, jolla helpotetaan sekä verovelvollisten että verohallinnon toimintaa. Lisäksi valitusoikeus tuloerotuksen ennakkoratkaisuista on käytännössä tarpeelliseksi havaittu parannus verovelvollisen oikeusturvaan. Valiokunta pitää ehdotuksia näistä syistä lähtökohtaisesti perusteltuina ja myönteisinä.

Esitys on saanut pääosin hyväksyvän vastaanoton myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Huomautukset ovat koskeneet lähinnä verotililain mukaista myöhästymismaksua sekä eräitä muutoksenhakuun liittyviä yksittäisiä seikkoja. Valiokunta käsittelee sen vuoksi seuraavassa lyhyesti näitä näkökohtia. Huomautukset eivät anna kuitenkaan aihetta muuttaa esitystä.

Myöhästymismaksu. Myöhästymismaksu on otettu käyttöön verotililain myötä vuoden 2010 alusta. Sen tarkoituksena on varmistaa, että oma-aloitteisia veroja koskevat kausiveroilmoitukset ja niillä olevat tiedot annetaan ajallaan. Nämä verovelvollisilta kerättävät tiedot ovat välttämättömiä, jotta veronsaajatilitykset voidaan tehdä kuukausittain mahdollisimman oikean määräisinä. Näin välttytään kuukausitilitysten ennakoimattomilta heilahteluilta ja jälkikäteisiltä korjauksilta korkoseuraamukseen.

Ennen verotililakia eri verot maksettiin omille tileilleen, ja veronsaajatilitys voitiin tehdä näin kertyneen tiedon perusteella. Tilanne muuttui siis verotililain myötä, ja uudistuksella saavutettiin merkittäviä hallinnollisia etuja niin verovelvollisten keskuudessa kuin Verohallinnossa. Kysymys oli myös ensimmäisestä osasta laajaa menettelyhanketta, jonka piiriin on tarkoitus saada eri verot lähivuosina yhä kattavammin. Myös siitä syystä on tärkeää, että menettely on toimiva myös käytännössä.

Myöhästymismaksu lasketaan nykyisin 20 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan, ja sen perusteena on *myöhässä ilmoitettu* maksettavan veron määrä. Laissa on säädetty lisäksi maksun kertymisajasta ja enimmäismäärästä.

Hallitus esittää, että myöhästymismaksun korkokanta alennetaan 15 prosenttiin ja että sääntelyä tarkennetaan enimmäismäärän osalta

myös muutoin. Muutos merkitsisi noin 4 milj. euron vähennystä valtion verotuloissa.

Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin vaadittu, että myöhästymismaksun tulisi olla vielä huomattavasti esitettyä pienempi. Näin tulisi olla erityisesti silloin, kun ilmoituspuute korjataan oma-aloitteisesti tai kun on kysymys tilinpäätöksen yhteydessä annettavista tiedoista. Menettelyn tulisi olla nykyistä joustavampi ja myöhästymismaksun aina selvästi alempi kuin keskimääräisten veronkorotusten.

Valiokunta ei pidä lisämuutoksia tässä vaiheessa ajankohtaisina. Verotililakia säädettäessä oli tiedossa, että oma-aloitteisten verojen kausiveroilmoituksia koskevat laiminlyönnit olivat yleisiä. Niihin kohdistuvaa kohtuullista sanktiota pidettiin sen vuoksi tarpeellisena.

Tiedossa oli myös, että myöhästymismaksu tulisi usein korvaamaan vastaavassa tilanteessa aiemmin määrätyn veronkorotuksen ja johtamaan vähäisissä laiminlyönneissä sitä lievempään seuraamukseen². Myöhästymismaksua pidettiin lisäksi veronkorotusta ennakoitavampana ja tasapuolisempana seuraamuksena, koska sen taso on ennalta määrätty eikä sen määräämiseen liity erityistä harkintaa. Nämä perusteet pätevät yhä.

Myöhästymismaksun määrään vaikuttaa ratkaisevasti myöhästymisajan pituus, toisin kuin veronkorotuksessa, jossa lähtökohtana on laiminlyönnin moitittavuus. Suora vertailu näiden sanktioiden välillä ei anna siihenkään nähden oikeaa kuvaa asiasta. Selvää on myös, ettei kausiveroilmoitusten käsittelyn kaltaiseen massamenettelyyn voida kytkeä laajasti tapauskohtaista harkintaa edellyttävää käsittelyä.

Verotiliä on tarkoitus kehittää edelleen *Verotuksen tavoitetilan* suuntaviivojen mukaisesti. Tavoitteena on kaikkien veronmaksajien ja verolajien saldonhallinta sekä maksuvalvonta yhdellä veroreskontralla. Muutokset ovat valmisohjelmistohankkeen prioriteettilistalla ensimmäisenä, ja niitä kaavaillaan eräin osin voimaan jo

vuoden 2015 alusta. Siinä yhteydessä on luonteva tarkastella myös myöhästymismaksun tasoa ja toimivuutta yleisesti.

Veronsaajien kuuleminen valitusasioissa. Esiityksen yhtenä tavoitteena on tehostaa verointresiltään vähäisten asioiden käsittelyä. Sen vuoksi hallinto-oikeuden mahdollisuutta ratkaista asia Veronsaajien oikeudenvallontayksikköä kuulematta on tarkoitus laajentaa useaan eri verolajiin ja korottaa nykyistä rajaa 3 000 eurosta 6 000 euroon. Menettelyä voitaisiin noudattaa vain, jos asia ei ole tulkinnanvarainen tai epäselvä. Oikeusvarmuuden kannalta merkityksellistä on myös se, että säännös on oikeuttava, ei velvoittava. Hallinto-oikeus voi siten kuulla oikeudenvallontayksikköä aina niin harkitessaan³.

Esityksessä on kuvattu myös Verohallinnon tekemää analyysiä, joka koski hallinto-oikeuksien viime maaliskuussa antamia kaikkia veroratkaisuja. Selvityksestä ilmeni, että verointressi oli alle 3 000 euroa lähes puolessa tapauksista (47 %), vähäisessä joukossa 3 000—6 000 euron välillä (7 %) ja lopuissa yli 6 000 euroa (46 %). Kuulemisrajan nostolla olisi selvityksen perusteella erityistä merkitystä henkilökohtaisen tulon verotuksessa. Soveltamisalan laajentamisella olisi lisäksi merkitystä mm. arvonlisäverotuksessa ja ajoneuvoverotuksessa, jossa tällaista mahdollisuutta ei ole tällä hetkellä lainkaan.

Selvityksestä ilmeni lisäksi myös, että hallinto-oikeudet olivat hylänneet kokonaan pääosan (70 %) valituksista, joissa veronsaajaa ei ollut kuultu. Menettely ei näyttäisi näin vaarantavan veronsaajien asemaa.

Valiokunta pitää muutosehdotuksia esitetyn selvityksen valossa perusteltuina ja hyödyllisinä. Myös Kuntaliitto on ilmaissut puoltavan kantansa. Kuntaliitto on pitänyt kuitenkin asianmukaisena, että menettelyä seurataan myös jatkossa. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen.

² Hallituksen esityksessä arvioitiin aikanaan, että valtion tulot pienenevät muutoksen myötä noin 20 milj. euroa vuodessa (HE 221/2008 vp).

³ Hallinto-oikeudet ovat ratkaisseet esityksen perustelujen mukaan noin neljänneksen verovalitusasioita kuulematta oikeudenvallontayksikköä.

Muutoksenhakumenettely arvonlisävero-, varainsiirtovero- ja arpajaisverotuksessa. Esityksessä on ehdotettu joitain menettelyllisiä muutoksia arvonlisäveroa, varainsiirtoveroa ja arpajaisveroa koskevaan ensiasteen muutoksenhakuun. Niillä ei kuitenkaan puututa nykytilan keskeisimpään ongelmaan, jossa Verohallinto siirtää valituksen hallinto-oikeudelle siltä osin kuin valitusta ei ole hyväksytty kokonaan hallinnollisena oikaisuna. Tämä johtaa siihen, että valitus siirtyy hallinto-oikeuteen silloinkin, kun verovelvollinen olisi tyytynyt perusteltuun oikaisupäätökseen.

Oikeusministeriö on suositellut erillisen oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönottoa muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena myös arvonlisäverotuksessa. Se on viitannut ministeriössä vireillä olevaan yleiseen hankkeeseen, jonka tavoitteena on laajentaa oikaisuvaatimuksen käyttöalaa uusiin asiaryhmiin. Arvonlisäverotus on ministeriön näkemyksen mukaan tyypillisesti sellainen asiaryhmä, johon tällainen menettely soveltuisi.

Nykyinen menettely on valiokunnan mielestä kaikkiaan vanhanaikainen ja mm. hallinto-oikeuksien tehokkaan toiminnan kannalta epätarkoituksenmukainen. Myöskään asioiden laatu ei ole Verohallinnon selvitysten mukaan sellainen, että se edellyttäisi muusta poikkeavaa menettelytapaa. Pakollisen oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönotto on kuitenkin parhailaan erillisen selvityksen kohteena, eikä muihin kuin esitettyihin muutoksiin ole nyt aihetta. Menettelyä tulee kuitenkin kehittää selvityksestä saatavan tiedon perusteella. Muutokset ovat valiokunnan käsityksen mukaan tarpeen myös valmisohjelmistohankkeen eteenpäin viemiseksi.

Muutoksenhaku Konserniverokeskuksen päätöksistä. Esitykseen sisältyy myös kaksi Konserniverokeskusta koskevaa muutosehdotusta. Konserniverokeskusta ei ensinnäkään mainittaisi enää lain tasolla Verohallinnon yksikkönä, vaan asiasta määrättäisiin Verohallinnon työjärjestyksessä, kuten muistakin hallinnon toimintayksiköistä. Lisäksi toimivaltainen hallinto-oikeus

Konserniverokeskuksen tekemästä päätöksestä määräytyisi jatkossa yleisten säännösten mukaan. Nykyinen, Helsingin hallinto-oikeuden yksinomainen toimivalta poistettaisiin siten.

Esitystä perustellaan Verohallinnossa tapahtuneilla muutoksilla. Konserniverokeskus oli aikanaan itsenäinen viranomaisen, verovirasto, jonka virka-alueena oli koko maa. Valitusten keskittäminen yhteen hallinto-oikeuteen oli sen vuoksi perusteltua. Asiaan vaikutti lisäksi Konserniverokeskuksen asiakaskunnan ja käsiteltävien verotuskysymysten erityislaatu. Valtiovarainvaliokunta halusi säilyttää näistä syistä Helsingin hallinto-oikeuden yksinomaisen toimivallan, kun hallitus esitti muutosta asiaan ensimmäisen kerran jo vuonna 2006 (HE 189/2006 vp — VaVM 33/2006 vp). Näihin näkökohtiin on viitattu myös nyt valiokunnan asiantuntijakuulemisessa ja osin myös vastustettu muutosehdotuksia.

Tilanne on muuttunut kuitenkin merkittävästi myös vuodesta 2006. Verohallinto muodostaa nykyisin yhden viranomaisen, jonka toimialueena on koko maa. Konserniverokeskus on osa Yritysvero-yksikköä, ja sen tehtävistä määrätään Verohallinnon työjärjestyksessä ja muissa hallinnon sisäisissä määräyksissä. Tavoitteena on toimittaa verotus yksikkörajojen estämättä niin, että hallinnon resursseja ja toimintayksiköiden erityisasiantuntemusta voidaan hyödyntää tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tuloksellinen toiminta edellyttää käytännössä myös sitä, että Konserniverokeskus voi tarvittaessa ratkaista myös muita kuin sen asiakkaaksi nimettyjen yhtiöiden verotuskysymyksiä. Vastaavasti Konserniverokeskuksen asiakkaita koskevia verotustehtäviä tulisi voida ratkaista muissa yritysverotoimistoissa, jos ne eivät edellytä tätä asiakaskuntaa koskevaa erityisasiantuntemusta. Muutoksia on pidetty tarpeellisina näistä syistä. Lisäksi konsernin eri yhtiöitä tai yhden yhtiön eri verovuosia voidaan joutua käsittelemään jo nykyisin eri hallinto-oikeuksissa Konserniverokeskuksen asiakkaaksi nimeämismenettelyn vuoksi.

Oikeusministeriö ja korkein hallinto-oikeus ovat puoltaneet muutosehdotusta. Lisäksi

hallinto-oikeuksia ollaan kehittämässä parhailaan niin, että ne ovat mahdollisimman tasavahvoja ja yhtenäisiä tehtävälaltaan⁴. Valiokunta on painottanut näitä näkökohtia ja puoltaa esitystä. Muutos käytännön tasolla ei ole välttämättä suuri, koska Konserniverokeskuksen asiakkaista valtaosalla on kotipaikka Helsingin hallinto-oikeuden tuomiopiirissä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

1 §:n 2 momentti. Lain 1 §:ssä säädetään lain soveltamisalasta. Valiokunta ehdottaa, että 2 momentissa olevat vanhentuneet lakiviittaukset korjataan ajantasaisiksi.

23 a §:n 1 momentti. Lainkohdassa säädetään muutoksenhausta tiedonantovelvollisuutta koskevaan päätökseen. Tarkoitus on, että muutosta haetaan valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin tiedonantovelvollisen kotikunta päätöstä tehtäessä kuului. Momentissa on viitattu kuitenkin erehdyksessä verovelvollisen kotikuntaan. Valiokunta ehdottaa, että säännöstä korjataan tältä osin.

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa, että voimaantulosäännökseen lisätään selvyden vuoksi uusi 5 momentti. Sen mukaan, mitä muualla lainsäädännössä säädetään tai muutoin määrätään tuloverotuksen ennakkotiedosta, koskee tämän lain voimaan tultua tuloverotuksesta annettavaa ennakkoratkaisua.

7. Laki Verohallinnosta annetun lain muuttamisesta

Voimaantulosäännöksen 3 momentti. Lainkohdassa säädetään, miten toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy siirtymävaiheessa, kun valitus koskee Konserniverokeskuksen tekemää päätöstä. Valitusten käsittely on tarkoitus siirtää Helsingin hallinto-oikeuden yksinomaisesta toimivallasta yleiseksi, verovelvollisen kotipaikan mukaan määräytyväksi muutoksenhauksi, ja lain 34 § on tarkoitus kumota. Valiokunta ehdottaa, että siirtymäsäännös muutetaan yleisesti noudatetun mallin mukaiseksi. Lain voimaan tullessa voimassa olleen lain 34 §:ää sovellettaisiin siten niihin Helsingin hallinto-oikeudelle tehtyihin valituksiin, jotka ovat tulleet vireille ennen lainmuutoksen voimaantuloa.

8. Laki veronkantolain muuttamisesta

38 b §. Säännös koskee kunnan mahdollisuutta pitää itselleen ratkaisuvalla verosta vapauttamista koskevissa hakemusasioissa. Kunnan ratkaisuvalla on voimassa kolme vuotta kerrallaan, ja se on sama kolme kalenterivuotta käsittävä jakso kaikille kunnille. Säännöksessä tulisi sen vuoksi ottaa huomioon vireillä olevasta kunta-uudistuksesta mahdollisesti aiheutuvat tilanteet kuntien yhdistyessä.

Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 3 momentti. Siinä todettaisiin, että jos valtioneuvosto on kuntajakolain (1698/2009) 21 §:n nojalla päättänyt 2 momentissa tarkoitetun kolmen vuoden ajanjakson aikana tapahtuvasta kuntajaon muuttamisesta, jossa kunnat lakkaavat ja ne yhdistetään perustamalla uusi kunta, Verohallinto varaa tarvittaessa uudelle kunnalle tilaisuuden tehdä ratkaisuvallaa koskeva ilmoitus jäljellä olevaksi ajanjaksoksi. Tällainen tilanne voi tulla käytännössä esiin silloin, kun yhdistyvillä kunnilla on ollut käytössä eri menettely verosta vapauttamista koskevien asioiden osalta.

Jos taas yksi tai useampi kunta lakkaa ja yhdistyy olemassa olevaan kuntaan, noudatettaisiin menettelyä, joka on käytössä kunnassa, jo-

⁴ Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä HE 153/2012 vp, jossa esitetään mm. yhdistettäväksi Kouvolan ja Kuopion sekä Oulun ja Rovaniemen hallinto-oikeudet vuoden 2014 alusta.

hon lakkaavat kunnat yhdistyvät. Tällöin tarveta ratkaisuvallan ilmoittamiselle ei olisi. Tilanne on sama myös silloin, kun kunnan alue jaetaan kahden tai useamman kunnan kesken siten, että jaettava kunta lakkaa.

9. Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

48 a §. Säännös koskee ennakkopäätösvalitusta. Siinä on viitattu verotusmenettelystä annetun lain asianomaisiin säännöksiin, joita on siis tarkoitus noudattaa myös perintö- ja lahjaverotuksessa. Viittauksesta on jäänyt puuttumaan verotusmenettelystä annetun lain 71 f §. Valiokunta ehdottaa tätä koskevaa tarkennusta.

19. Laki tonnistoverolain 38 ja 29 §:n muuttamisesta

38 §. Säännös koskee tonnistoverolain soveltamisesta annettavaa ennakkoratkaisua. Siinä on viitattu verotusmenettelystä annetun lain 85 §:ään, jossa säädetään yleisesti ennakkoratkaisun hakemisesta verohallinnolta.

Ennakkoratkaisu voidaan antaa verotusmenettelylain 85 §:n 2 momentin mukaan enintään verovuodelle, joka päättyy viimeistään

ennakkoratkaisun antamista seuraavan kalenterivuoden aikana. Tämä rajausta ei sovellettu kuitenkaan tonnistoverotukseen, jossa verokausi on kymmenen vuotta. Olennaista on, että tonnistoverotukseen siirtymistä suunnittelevat yhtiöt saavat ennakkoratkaisun siihen, miten verotus toimitetaan tonnistoverokauden päättyessä. Säännöstä tulisi tarkentaa sen vuoksi niin, ettei 85 §:n 2 momentissa olevaa määräaika sovelleta tonnistoverotuksen ennakkoratkaisuihin. Tämä säilyttäisi nykytilan ennallaan.

Tonnistoverolaissa toiminta jaetaan tuloverotuksen alaiseen ja tonnistoverotettavaan toimintaan. Pykälää tulisi täydentää sen vuoksi lisäksi niin, että ennakkoratkaisu voidaan antaa sekä tuloverotuksesta että tonnistoverotuksesta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 2.—6., 10.—18. ja 20. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1., 7.—9. ja 19. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 62 §:n 4 momentti sekä 88 ja 90 §, sellaisina kuin ne ovat, 62 §:n 4 momentti laissa 238/2008, 88 § osaksi laeissa 1274/2002 ja 238/2008 sekä 90 § laeissa 505/1998 ja 238/2008,

muutetaan 1 §:n 2 momentti, 23 a, 26 a, 53, 61 ja 69 §, 8 luvun otsikko, 85 § ja 10 luvun otsikko, sellaisina kuin niistä ovat 23 a § laeissa 565/2004, 1252/2009 ja 520/2010, 26 a § laissa 1067/2003, 61 § laissa 520/2010, 69 § laissa 238/2008, 8 luvun otsikko laissa 536/1996 ja 85 § laeissa 505/1998 ja 520/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 23 b, 71 a—71 f ja 85 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 § (*Uusi*)

Lain soveltamisala

Verovelvollisuudesta säädetään erikseen. Verojen suoritukseksi toimitetaan verovuoden aikana ennakkoperintä sen mukaan kuin tässä laissa ja ennakkoperintälaissa (1118/1996) säädetään. Verot kannetaan siten kuin tässä laissa ja veronkantolaissa (609/2005) säädetään.

23 a §

Muutoksenhaku tiedonantovelvollisuutta koskevaan päätökseen

Tiedonantovelvollinen saa hakea muutosta Verohallinnon päätökseen, joka koskee velvollisuutta antaa tässä luvussa tarkoitettuja tietoja. Muutosta haetaan valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin *tiedonantovelvollisen* kotikunta päätöstä tehtäessä kuului.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

23 b, 26 a, 53, 61, 69 ja 71 a—f §
(Kuten HE)

8 luku

Ennakkoratkaisu

85 ja 85 a §
(Kuten HE)

10 luku

Veronhuojennus

(1—4 mom. kuten HE)

Mitä muualla lainsäädännössä säädetään tai muutoin määrätään tuloverotuksen ennakkotiedosta, koskee tämän lain voimaan tultua tuloverotuksesta annettavaa ennakkoratkaisua.
(*Uusi*)

7.

Laki

Verohallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 34 § ja

muutetaan 4 §:n 4 momentti, 8 §:n 2 momentti sekä 21 §, 25 §:n 1 momentti ja 26 § sekä

lisätään lakiin uusi 2 b § ja 29 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 b, 4, 8, 21, 25, 26 ja 29 §
(Kuten HE)

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Helsingin hallinto-oikeudelle tehtyyn valitukseen, joka on tullut vireille *ennen tämän lain voimaantuloa*, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 34 §:ää.

8.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronkantolain (609/2005) 32 §:n 3 momentti ja 41 §,
sellaisena kuin niistä on 32 §:n 3 momentti laissa 240/2008, ja
lisätään lakiin uusi 35 a §, uusi 7 a luku seuraavasti:

32 ja 35 a §
(Kuten HE)

7 a luku

Verosta vapauttaminen

38 a §
(Kuten HE)

38 b §

Kunnan ratkaisuvalta

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Mikäli valtioneuvosto on kuntajakolain (1698/2009) 21 §:n nojalla päättänyt 2 momentissa tarkoitetun kolmen vuoden ajanjakson aikana tapahtuvasta kuntajaon muuttamisesta, jossa kunnat lakkaavat ja ne yhdistetään perustamalla uusi kunta, Verohallinto varaa tarvittaessa uudelle kunnalle tilaisuuden tehdä ratkaisuvaltaa koskeva ilmoitus jäljellä olevaksi ajanjaksoksi. (Uusi)

38 c ja 41 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

9.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 53 ja 54 §, sellaisina kuin ne ovat laeissa 318/1994 ja 242/2008, sekä
lisätään lakiin uusi 48 a § seuraavasti:

48 a §

Ennakkopäätösvalitukseen sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 71 a—71 d sekä 71 f §:ssä säädetään.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

19.

Laki

tonnistoverolain 38 ja 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tonnistoverolain (476/2002) 38 § sekä 39 §:n 2 ja 3 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat, 38 § osaksi laissa 90/2012 ja 39 §:n 3 mom. laissa 90/2012, seuraavasti:

38 §

Ennakkoratkaisu

Verohallinto voi verovelvollisen kirjallisesta hakemuksesta antaa verotusmenettelystä annetun lain 85 §:n mukaisen ennakkoratkaisun tämän lain soveltamisesta tuloverotuksessa ja tonnistoverotuksessa. Tämän lain soveltamisesta annettuun ennakkoratkaisuun ei sovelleta verotusmenettelystä annetun lain 85 §:n 2 momentissa säädettyä määräaikaa. Poiketen

siitä, mitä verotusmenettelystä annetun lain 84 §:ssä säädetään, keskusverolautakunta ei anna ennakkoratkaisua tämän lain soveltamisesta tuloverotuksessa.

39 §

(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Matti Saarinen /sd
vpj.	Pentti Kettunen /ps	Sari Sarkomaa /kok
jäs.	Leena Harkimo /kok (osittain)	Jouko Skinnari /sd
	Pertti Hemmilä /kok	Astrid Thors /r
	Jouko Jääskeläinen /kd	Kauko Tuupainen /ps
	Timo Kalli /kesk	Kari Uotila /vas
	Sampsa Kataja /kok	Ville Vähämäki /ps
	Anneli Kiljunen /sd (osittain)	vjäs. Esko Kurvinen /kok
	Esko Kiviranta /kesk	Riitta Myller /sd (osittain)
	Mika Lintilä /kesk (osittain)	Mats Nylund /r (osittain)
	Kari Rajamäki /sd	Sirpa Paatero /sd.
	Markku Rossi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.